YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTIN MÄÄRÄYS

14 päivänä elokuuta 1998 *

Asiassa T-43/98 R,

Emesa Sugar (Free Zone) NV, Aruban oikeuden mukaan perustettu yhtiö, kotipaikka Oranjestad (Aruba), edustajanaan asianajaja Gerard van der Wal, Hoge Raad der Nederlanden, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Aloyse May, 31 Grand-rue,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään oikeudelliset neuvonantajat Jürgen Huber ja Guus Houttuin, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan investointipankin lakiasiainosaston pääjohtaja Alessandro Morbilli, 100 Boulevard Konrad Adenauer,

vastaajana,

jota tukevat

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja Thomas van Rijn, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

Espanjan kuningaskunta, asiamiehinään yhteisön oikeutta koskevia asioita hoitavan osaston valtionasiamiehet Rosario Silva de Lapuerta ja Mónica López-Monis Gallego, prosessiosoite Luxemburgissa Espanjan suurlähetystö, 4—6 Boulevard E. Servais,

ja

Ranskan tasavalta, asiamiehenään ulkoasiainsihteeri Claude Chavance, prosessiosoite Luxemburgissa Ranskan suurlähetystö, 8 B Boulevard Joseph II,

väliintulijoina,

talousyhteisöön tehdyn neuvoston päätöksen 91/482/ETY välitarkistuksesta 24 päivänä marraskuuta 1997 tehdyn neuvoston päätöksen 97/803/EY (EYVL L 329, s. 50) täytäntöönpanon osittaista lykkäämistä,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on antanut seuraavan

määräyksen

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 Aruban saari kuuluu merentakaisiin maihin ja alueisiin (jäljempänä MMA), jotka on assosioitu yhteisöön. MMA: iden assosioinnista yhteisöön on määrätty EY:n perustamissopimuksen neljännessä osassa sekä merentakaisten maiden ja alueiden

assosioinnista Euroopan talousyhteisöön 25 päivänä heinäkuuta 1991 tehdyssä neuvoston päätöksessä 91/482/ETY (EYVL L 263, s. 1, jäljempänä MMA-päätös), joka on tehty perustamissopimuksen 136 artiklan toisen kohdan nojalla.

2 Perustamissopimuksen 133 artiklan 1 kohdassa määrätään, että MMA:ista peräisin olevien, jäsenvaltioihin tuotavien tavaroiden tullit poistetaan kokonaan niin kuin jäsenvaltioiden välisten tullien asteittaisesta poistamisesta tässä sopimuksessa määrätään.

3 MMA-päätöksen 101 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin se oli alkuperäisessä muodossaan, määrättiin seuraavaa:

"Tuotaessa MMA:ista peräisin olevia tuotteita yhteisöön ne vapautetaan tulleista ja vaikutukseltaan vastaavista maksuista."

4 Päätöksen 102 artiklassa määrättiin seuraavaa:

"Yhteisö ei sovella määrällisiä rajoituksia eikä toteuta vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä MMA:ista peräisin olevien tuotteiden tuontiin."

5 MMA-päätöksen 108 artiklan 1 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaan alkuperätuotteiden ja niihin liittyvien hallinnollisten yhteistyötoimenpiteiden käsitteet määritellään päätöksen liitteessä II (jäljempänä liite II).

6 Liitteessä II olevan 1 artiklan mukaan tuotteen katsotaan olevan MMA:ista, yhteisöstä tai Afrikan, Karibian tai Tyynenmeren alueen maista (jäljempänä AKT-valtiot) peräisin oleva tuote, jos se on niissä kokonaan tuotettu tai riittävästi käsitelty.

7 Liitteessä II olevan 6 artiklan 2 kohdassa täsmennetään, että jos yhteisössä tai AKT-valtioissa kokonaan tuotettuihin tuotteisiin kohdistuu MMA:issa käsittely- tai valmistustoimia, ne katsotaan MMA: issa kokonaan tuotetuiksi tuotteiksi. Tämän niin sanotun AKT/MMA-alkuperän kasautumissäännön mukaan AKT-valtioista peräisin olevaa sokeria, jota oli tietyllä tavoin käsitelty tai valmistettu MMA:issa, voitiin vapaasti tuoda yhteisöön tullitta.

8 MMA-päätöksen 240 artiklan 1 kohdan mukaan päätös on voimassa kymmenen vuotta 1 päivästä maaliskuuta 1990. Tämän artiklan 3 kohdan a ja b alakohdassa kuitenkin määrätään, että neuvosto vahvistaa ennen ensimmäisen viiden vuoden määräajan päättymistä yksimielisesti komission ehdotuksesta toiselle viisivuotiskaudelle tarkoitetun rahoitusavun lisäksi tarvittaessa mahdolliset MMA-päätöksen muutokset, joita MMA:iden toimivaltaiset viranomaiset ovat toivoneet tai joita komissio on ehdottanut oman kokemuksensa perusteella tai yhteisön ja AKT-valtioiden neuvoteltavina olevien muutosten yhteydessä.

9 Neuvostolle antamassaan tiedonannossa, joka koski MMA:iden assosiointia Euroopan yhteisöön koskevaa välitarkistusta (asiakirja KOM(94) 538 lopull.; 21.12.1994), komissio suositteli tiettyjä muutoksia assosiointiin.

10 Komissio antoi 16.2.1996 neuvostolle ehdotuksen MMA-päätöksen välitarkistusta koskevaksi päätökseksi (EYVL C 139, s. 1). Ehdotuksen kuudennessa ja seitsemännessä perustelukappaleessa komissio totesi, että MMA:ista peräisin olevien kaikkien tuotteiden vapaa pääsy markkinoille ja AKT/MMA-alkuperän kasautumista

koskevan säännön säilyttäminen olivat johtaneet toteamaan, että yhteisön kahden politiikan eli MMA:iden kehittämisen ja yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteet olivat ristiriidassa keskenään.

11 Tavoitteiden ristiriitaisuuden uhan poistaakseen neuvosto teki 24.11.1997 päätöksen 97/803/EY merentakaisten maiden ja alueiden assosioinnista Euroopan talousyhteisöön tehdyn päätöksen 91/482/ETY välitarkistuksesta (EYVL L 329, s. 50, jäljempänä riidanalainen päätös).

12 Päätöksen seitsemännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

" — — uusien häiriöiden estämiseksi olisi toteutettava toimenpiteitä sellaisen, kaupan säännöllisyydelle suotuisan rakenteen määrittelemiseksi, joka olisi yhteensopiva yhteisen maatalouspolitiikan kanssa."

13 Riidanalaisella päätöksellä lisättiin tämän vuoksi MMA-päätökseen 108 a ja 108 b artikla, joissa sallitaan AKT/MMA-alkuperän kasautuminen riisin ja sokerin osalta vuosittain tietylle määrälle.

14 MMA-päätöksen 108 b artiklan 1 ja 2 kohdassa määrätään näin ollen seuraavaa:

"1. Liitteessä II olevassa 6 artiklassa tarkoitettu AKT/MMA-alkuperän kasautuminen myönnetään vuosittain 3 000 tonnin määrälle — — sokeria.

2. AKT/MMA-alkuperän kasautumista koskevien sääntöjen täytäntöönpanemiseksi sokerin muotoilun paloiksi tai värjäyksen katsotaan riittävän antamaan tuotteille MMA-alkuperäaseman."

15 Riidanalaisella päätöksellä muutettiin myös MMA-päätöksen 101 artiklan 1 kohtaa ja 102 artiklaa, joiden sanamuoto on muutettuna seuraava:

"101 artikla

1. Tuotaessa MMA:ista peräisin olevia tuotteita yhteisöön ne vapautetaan tuontitulleista.

— —

102 artikla

Yhteisö ei sovella MMA:ista peräisin olevien tuotteiden tuontiin määrällisiä rajoituksia tai muita vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäljempänä olevien 108 a ja 108 b artiklan määräyksiä."

Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

16 Kantajalla on vuoden 1997 huhtikuusta lähtien ollut Aruban saarella sijaitseva sokeritehdas, ja se vie sokeria yhteisöön.

17 Koska Aruballa ei tuoteta sokeria, kantaja ostaa valkoista sokeria AKT-valtioissa sijaitsevilta ruokosokerinjalostamoilta. Ostettu sokeri kuljetetaan Aruballe, jossa siihen kohdistetaan käsittely- ja valmistustoimia, joiden jälkeen tuotetta pidetään lopputuotteena. Nämä toimenpiteet koostuvat sokerin puhdistamisesta, jauhamisesta (niin sanottu milling, jossa sokeri jauhetaan asiakkaan toivomaan hienousasteeseen) ja pakkaamisesta. Kantajan mukaan sen tehtaan vuosittainen vähimmäiskäsittelykapasiteetti on 34 000 tonnia.

18 Kantaja on perustamissopimuksen 173 artiklan neljännen kohdan nojalla nostanut 10.3.1998 kanteen, jossa se vaatii riidanalaisen päätöksen osittaista kumoamista.

19 Kantaja on 10.4.1998 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen saapuneeksi kirjatulla erillisellä asiakirjalla tehnyt perustamissopimuksen 185 artiklan nojalla myös hakemuksen, jossa se pyytää riidanalaisen päätöksen 1 artiklan 28, 30, 32 ja 60 kohdan täytäntöönpanon lykkäämistä siihen saakka, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ratkaissut pääasian, tai toissijaisesti perustamissopimuksen 186 artiklan nojalla hakemuksen, jossa se pyytää määrättäväksi tarpeellisia välitoimia.

20 Neuvosto on esittänyt 5.5.1998 kirjalliset huomautuksensa välitoimihakemuksesta.

21 Espanjan kuningaskunta toimitti 23.4.1998, komissio 4.6.1998 ja Ranskan tasavalta 12.6.1998 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen väliintulohakemuksen, jossa ne pyysivät saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen vastaajan vaatimuksia. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti hyväksyi väliintulohakemukset 12.5.1998, 15.6.1998 ja 16.6.1998 antamillaan määräyksillä välitoimimenettelyn osalta.

22 Aruban hallitus, asiamiehinään asianajajat P. V. F. Bos ja M. M. Slotboom, Rotterdam, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Loesch & Wolter, 11 Rue Goethe, pyysi 8.5.1998 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen saapuneeksi kirjatulla väliintulohakemuksellaan saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen kantajan vaatimuksia.

23 Aruban hallituksen hakemuksesta ilmoitettiin pääasian asianosaisille työjärjestyksen 116 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

24 Kantaja ilmoitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 12.5.1998 jättämällään kirjeellä, ettei se vastusta hakemusta. Neuvosto ei asetetussa määräajassa esittänyt huomautuksiaan hakemuksesta.

25 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamo lähetti 27.5.1998 Aruban hallitukselle telekopion, jossa se pyysi tätä olemaan edustettuna suullisessa käsittelyssä, mutta telekopiossa ei otettu kantaa väliintulohakemukseen. Aruban hallitukselle annettiin tiedoksi jäljennös välitoimihakemuksesta sekä neuvoston siitä tekemistä huomautuksista.

26 Asianosaisten suulliset selvitykset kuultiin 22.6.1998.

Oikeussääntöjen soveltaminen

Väliintulohakemus

27 Perustamissopimuksen liitteessä IV todetaan nimenomaisesti, että Aruba kuuluu MMA:ihin, joihin sovelletaan perustamissopimuksen neljännen osan määräyksiä.

28 Perustamissopimuksen 132 artiklan 1 kohdassa ja 133 artiklan 1 kohdassa määrätään tältä osin seuraavaa:

"132 artikla

1. Jäsenvaltiot soveltavat kaupankäynnissään [MMA:iden] kanssa samaa järjestelmää kuin tämän sopimuksen mukaan keskinäisessä kaupankäynnissään.

— —

133 artikla

1. [MMA:ilta] peräisin olevien, jäsenvaltioihin tuotavien tavaroiden tullit poistetaan kokonaan niin kuin jäsenvaltioiden välisten tullien asteittaisesta poistamisesta tässä sopimuksessa määrätään."

29 On huomautettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on yhdistetyissä asioissa T-480/93 ja T-483/93, Antillean Rice Mills ym. vastaan komissio, 14.9.1995 antamassaan tuomiossa (Kok. 1995, s. II-2305, 92 kohta), joka on tällä hetkellä yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltävänä valitusasiana (C-390/95 P), katsonut, että perustamissopimuksen 131—135 artiklassa kuvattu MMA:iden yhteisöön assosiointia koskeva järjestelmä on "muuttuva prosessi", jonka soveltamisen edellytykset on määriteltävä neuvoston päätöksellä perustamissopimuksen 136 artiklan toisen kohdan mukaisesti.

30 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korosti (tuomion 93 kohta), että neuvoston tällä tavalla hyväksymien soveltamista koskevien määräysten täytyy syventää MMA: iden assosiointia kaupankäynnin lisäämiseksi sekä yhteisten taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen edistämistä koskevien pyrkimysten takia ilman, että kuitenkaan vaikutetaan yhteisen maatalouspolitiikan toteuttamiseen.

31 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi vielä (tuomion 94 kohta), että MMA-päätöksellä on ensimmäistä kertaa määrätty periaatteesta, jonka mukaan MMA:ista peräisin olevilla maataloustuotteilla on vapaa pääsy yhteisöön.

32 Riidanalaisella päätöksellä MMA-päätökseen lisätyssä 108 b artiklassa kuitenkin asetetaan määrällinen rajoitus MMA-valtioista peräisin olevan sokerin tuonnille yhteisöön, kun siinä määrätään, kuinka suureen määrään sokeria AKT/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntöä voidaan vuosittain soveltaa.

33 Koska Aruba on MMA, perustamissopimuksen neljännellä osalla ja MMA-päätöksellä käyttöön otettu kaupankäyntijärjestelmä koskee sitä, ja koska riidanalaisella päätöksellä on kantajan mukaan rikottu perustamissopimuksen 132 ja 133 artiklaa, on katsottava, että Aruballa on sellainen väliintulointressi, jota tarkoitetaan EY:n tuomioistuimen perussäännön 37 artiklan toisessa kohdassa, jota perussäännön 46 artiklan perusteella sovelletaan myös ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen.

34 Aruban hallituksen hakemus saada osallistua välitoimimenettelyyn kantajan vaatimuksia tukeakseen on siis hyväksyttävä.

Välitoimihakemus

35 Perustamissopimuksen 185 ja 186 artiklan sekä Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamisesta 24 päivänä lokakuuta 1988 tehdyn neuvoston päätöksen 88/591/EHTY, ETY, Euratom (EYVL L 319, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 8.6.1993 tehdyllä neuvoston päätöksellä 93/350/Euratom, EHTY, ETY (EYVL L 144, s. 21), 4 artiklan nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi määrätä kanteen kohteena olevan säädöksen täytäntöönpanon lykättäväksi, jos se katsoo, että olosuhteet sitä edellyttävät.

36 Työjärjestyksen 104 artiklan 1 kohdan mukaan hakemus täytäntöönpanon lykkäämiseksi otetaan tutkittavaksi ainoastaan, jos hakija on nostanut kanteen kyseistä säädöstä vastaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Tämän artiklan 2 kohdassa määrätään, että välitoimia koskevissa hakemuksissa on ilmoitettava seikat, joiden vuoksi asia on kiireellinen, sekä ne tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joiden vuoksi vaadittujen välitoimien myöntäminen on ilmeisesti perusteltua (fumus boni juris). Näiden edellytysten on täytyttävä yhtä aikaa siten, ettei välitoimia voida myöntää, jos jompikumpi niistä ei täyty (asia C-268/96 P(R), SCK ja FNK v. komissio, määräys 14.10.1996, Kok. 1996, s. I-4971, 30 kohta).

37 Tässä tapauksessa on tarkoituksenmukaisinta käsitellä ensin kiireellisyysedellytystä.

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

38 Kantaja väittää, että riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanoa on välttämättä lykättävä, jotta estettäisiin vakavan ja korjaamattoman vahingon aiheutuminen kantajalle.

39 AKT/MMA-alkuperän kasautumista koskevaa sääntöä voidaan riidanalaisen päätöksen mukaan soveltaa vuosittain 3 000 tonniin sokeria MMA:iden koko sokeriteollisuuden osalta (ks. edellä 14 kohta), ja kantajan mukaan tämä vastaa sen tehtaassa yhden kuukauden aikana käsiteltyä ja valmistettua sokerimäärää, eikä tämä määrä riitä takamaan edes yhden sokeritehtaan kannattavuutta MMA:issa.

40 MMA-päätöksen, sellaisena kuin se on muutettuna riidanalaisella päätöksellä, soveltaminen on kantajan mukaan jo johtanut siihen, että kantaja on joutunut lopettanut liiketoimintansa Aruballa ja sulkemaan tehtaansa. Tämä on seurausta riidanalaisella päätöksellä käyttöön otetusta määrällisestä rajoituksesta ja siitä, että "milling" (ks. edellä 17 kohta) on poistettu niiden valmistus- ja käsittelytoimenpiteiden luettelosta, joita pidetään riittävinä siihen, että AKT-sokerin voidaan katsoa olevan peräisin MMA:sta.

41 Kantajan mukaan sen toiminnan lopettaminen on lisäksi merkinnyt kantajan tehtaan riisumista, koska koneet on siirretty varastoon ("mothballed").

42 Erityisesti Arrondissementsrechtbank 's Gravenhagen presidentin asiassa 97/1405 17.10.1997 ja asiassa 97/1657 19.12.1997 antamiin määräyksiin kantansa perustaen kantaja väittää, että sille riidanalaisesta päätöksestä tällä hetkellä aiheutuva vahinko on vakava ja korjaamaton. Kantaja toteaa, että näissä määräyksissä on katsottu, että "on vaarana, että [kantajalle] aiheutuu vakavaa vahinkoa, jota on mahdoton korjata."

43 Kantajan mukaan vahinko on vakava, koska kantajan liiketoiminnan täydellinen loppuminen aiheuttaa ostajien kanssa tehtyjen sopimusten päättymisen, markkina-osuuden menettämisen, Trinidad ja Tobagossa toimivan ruokosokerintuottajan kanssa tehtyjen hankintasopimusten ennenaikaisen päättymisen, sijoittajien luottamuksen menettämisen, luottomahdollisuuksien menettämisen ja irtisanomisia. Kantajan mukaan on siis katsottava, että kantajalle ja sen osakkeenomistajille aiheutuu huomattavaa taloudellista vahinkoa.

44 Sen jälkeen kun Aruban tehdas aloitti toimintansa vuoden 1997 huhtikuussa, kantaja on jalostanut ja vienyt yhteisöön noin 7 500 tonnia AKT-valtioista peräisin olevaa sokeria. Riidanalainen päätös teki 1.12.1997 lähtien tämän viennin kuitenkin mahdottomaksi supistaen kantajan liikevaihdon olemattomaksi.

45 Kantaja katsoo, että kun tehtyjen investointien luonne ja kantajan tehtaan vajaakäyttö otetaan huomioon, kantaja ei voi odottaa pääasian oikeudenkäynnin päättymistä. Kantaja väittää, että kun sen toiminta on keskeytyksissä, se joutuu todennäköisesti konkurssiin rahoitusluottojen langetessa maksuun, ellei välitoimihakemusta hyväksytä.

46 Kantajan mukaan sille aiheutuva vahinko on myös korjaamatonta. Kantajan on yhtäältä erittäin vaikea arvioida tällä hetkellä aiheutuvan vahingon määrää. Toisaalta se vahingonkorvaus, joka sille saatetaan myöntää, tuskin voi palauttaa kantajaa siihen markkina-asemaan, joka sillä oli vuonna 1997 (asia C-195/90 R, komissio v. Saksa, määräys 12.7.1990, Kok. 1990, s. I-3351).

47 Vaikka oikeudenkäynnin tässä vaiheessa näytettäisiinkin toteen, että kantajalle aiheutuva vahinko on puhtaasti taloudellinen, mitä se ei kantajan mukaan kuitenkaan ole, kantajan mukaan se ei vielä merkitse, että kantajan välitoimihakemus olisi tämän vuoksi hylättävä.

48 Kantajan mukaan oikeuskäytännöstä nimittäin ilmenee, että välitoimista päättävän tuomioistuimen on sen käsiteltävänä olevan tapauksen erityispiirteet huomioon ottaen tutkittava, onko vaarana, että jos pyydettyjä välitoimia ei myönnetä, hakijalle aiheutuu vahinkoa, jota ei enää voida korjata, kun pääasiassa annetaan ratkaisu.

49 Kantajan mukaan tämän edellytyksen täyttyminen on tutkittava silloinkin, kun väitetty vahinko on puhtaasti taloudellinen (asia T-497/93 R II, Hogan v. yhteisöjen tuomioistuin, määräys 29.9.1993, Kok. 1993, s. II-1005). Se, että on mahdollista nostaa perustamissopimuksen 215 artiklan mukaista vahingonkorvausta koskeva kanne, ei kantajan mukaan merkitse, etteikö vahinko olisi vakava tai korjaamaton (asia 232/81 R, Agricola Commerciale Olio ym. v. komissio, määräys 21.8.1981, Kok. 1981, s. 2193).

50 Kantaja päättelee, että koska se on vaarassa joutua konkurssiin (yhdistetyt asiat T-231/94 R, T-232/94 R ja T-234/94 R, Transacciones Marítimas ym. v. komissio, määräys 26.10.1994, Kok. 1994, s. II-885, 42 kohta) tai koska siihen ainakin kohdistuu poikkeuksellisen raskas taloudellinen rasitus pääasiassa annettavaa ratkaisua odotettaessa (asia T-156/94 R, Aristrain v. komissio, määräys 25.8.1994, Kok. 1994, s. II-715, 33 kohta), kiireellisyyttä koskevien ehtojen on katsottava täyttyneen tässä tapauksessa.

51 Neuvosto katsoo, ettei kantaja ole näyttänyt toteen, että kiireellisyysedellytys olisi täyttynyt.

52 Ensinnäkin neuvosto toteaa, että väitetty vahinko on puhdas varallisuusvahinko. Sitä ei näin ollen voida pitää korjaamattomana, koska se voidaan myöhemmin korvata.

53 Toiseksi neuvosto toteaa, että kantaja ei ole esittänyt taloudellisesta tilanteestaan sellaista riittävää selvitystä, että välitoimista päättävä tuomari voisi hyväksyä hakemuksen täytäntöönpanon lykkäämisestä.

54 Lopuksi neuvosto toteaa, ettei kantaja ole näyttänyt oikeudellisesti riittävällä tavalla toteen, että riidanalaisen päätöksen ja aiheutuvaksi väitetyn vakavan ja korjaamattoman vahingon välillä olisi syy-yhteys. Neuvoston mukaan tässä tapauksessa tällainen vahinko johtuu yksinomaan — tai ainakin suurimmaksi osaksi — niistä valinnoista, joita kantaja on itse tehnyt, vaikka se on neuvoston mukaan tiennyt tai sen olisi pitänyt tietää toimintansa mahdollisista seurauksista (asia 26/81, Oleifici Mediterranei v. ETY, tuomio 29.9.1982, Kok. 1982, s. 3057 ja yhdistetyt asiat C-13/92, C-14/92, C-15/92 ja C-16/92, Driessen en Zonen ym., tuomio 5.10.1993, Kok. 1993, s. I-4751).

Välitoimista päättävän tuomarin arviointi asiasta

55 Välitoimista päättävän tuomioistuimen tai tuomarin on tutkittava, voidaanko riidanalaisen toimen välittömän täytäntöönpanon vaikutukset poistaa siinä tapauksessa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaa toimen, ja päinvastoin, estetäänkö toimen täytäntöönpanon lykkäämisellä toimen täysien oikeusvaikutusten ilmeneminen, jos pääasian kanne hylätään (ks. mm. yhdistetyt asiat 76/89 R, 77/89 R ja 91/89 R, Radio Telefis Eireann ym. v. komissio, määräys 11.5.1989, Kok. 1989, s. 1141, 15 kohta).

56 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan välitoimihakemuksen kiireellisyys on arvioitava sen perusteella, missä määrin asiassa on tarpeen päättää väliaikaisesti, jotta vältyttäisiin siltä, että välitoimia pyytäneelle asianosaiselle aiheutuu vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa. Kanteen kohteena olevan päätöksen lykkäämistä vaatineen asianosaisen kuuluu näyttää, että se ei voi odottaa pääasiassa annettavaa päätöstä kärsimättä seurauksiltaan vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa (ks. mm. yhdistetyt asiat T-79/95 R ja T-80/95 R, SNCF ja British Railways v. komissio, määräys 12.5.1995, Kok. 1995, s. II-1433, 36 kohta).

57 Ratkaistaessa, mitä näyttöä tässä tapauksessa vaaditaan, on huomattava, että 108 a ja 108 b artiklalla, joilla otettiin käyttöön vuosittaiset tariffikiintiöt riisin ja sokerin tuonnille yhteisöön, muutettiin MMA-päätöstä, jossa ei ennen riidanalaisella päätöksellä tehtyjä tarkistuksia ollut millään tavalla rajoitettu AKT/MMA-alkuperän kasautumissäännön soveltamista näiden kahden tuotteen osalta.

58 Riidanalaisen päätöksen seitsemännestä perustelukappaleesta ilmenee nimenomaisesti, että neuvosto on lisännyt MMA-päätökseen nämä uudet artiklat sen vaaran estämiseksi, että kahden perustamissopimuksen tavoitteen eli MMA:iden kehittämisen ja yhteisen maatalouspolitiikan välillä syntyisi ristiriitaa. Se, että MMA-päätöksellä oli toteutettu kaikkien MMA:ista peräisin olevien tuotteiden vapaa pääsy markkinoille ja sallittu AKT/MMA-alkuperän kasautuminen, oli aiheuttanut yhteisön markkinoilla vakavia häiriöitä, jotka olivat useita kertoja johtaneet suojatoimenpiteiden toteuttamiseen.

59 Kuten neuvosto ja Ranskan hallitus ovat istunnossa todenneet, kyseiset tariffikiintiöt otettiin käyttöön sen vuoksi, että MMA:ista peräisin olevan sokerin tuonti yhteisöön pysyisi sellaisissa rajoissa, joita yhteisön sokerimarkkinoiden tasapaino edellytti. Jollei mitään määrällisiä rajoituksia tehtäisi, tämä tasapaino voisi nimittäin vaarantua aiheuttaen vahinkoa yhteisön tuottajille. Kuten komissio ja Ranskan hallitus ovat — kantajan sitä kiistämättä — todenneet, jos sokeria tuotaisiin enemmän kuin mitä tällä hetkellä tuontiin sovellettavat rajoitukset sallivat, se johtaisi ylitarjontaan yhteisön markkinoilla. Tasapaino voitaisiin siinä tapauksessa palauttaa ainoastaan pienentämällä yhteisön tuottajien tuotantokiintiötä.

60 Tässä tapauksessa on painotettava myös sitä, että lukuun ottamatta ilmeisen kiireellistä tilannetta, välitoimista päättävä tuomioistuin tai tuomari ei voi omalla arvioinnillaan syrjäyttää neuvoston tekemää arviointia, joka koskee soveliaimman

suojatoimen valintaa häiriöiden ehkäisemiseksi yhteisön sokerimarkkinoilla MMA:iden assosiaation asettamat vaatimukset huomioon ottaen, taikka muuten se puuttuisi neuvoston harkintavaltaan (asia T-310/97 R, Alankomaiden Antillien hallitus v. neuvosto, määräys 2.3.1998, Kok. 1998, s. II-455, 64 kohta).

61 Tästä seuraa, että kantajan hakemus voidaan hyväksyä vain, jos pyydettyjen välitoimien kiirellisyys on täysin selvä (asia T-179/96 R, Antonissen v. neuvosto ja komissio, määräys 21.3.1997, Kok. 1997, s. II-425, 22 kohta ja em. asia Alankomaiden Antillien hallitus v. neuvosto, määräyksen 65 kohta).

62 Tässä tapauksessa ei ensi arviolta ole näin.

63 On todettava, että vahinko, jonka kantaja väittää aiheutuvan, on puhdas varallisuusvahinko.

64 Kantajan mukaan vahinko muodostuu kolmesta tekijästä.

65 Vahinko muodostuu ensinnäkin voitonmahdollisuuksien menettämisestä, joka liittyy määrällisten rajoitusten käyttöön ottamisesta AKT/MMA-alkuperän kasautumista koskevan säännön soveltamisessa. Toiseksi riidanalainen päätös aiheuttaa tappioita investointien osalta. Siinä tapauksessa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaa riidanalaisen päätöksen, viimeksi mainittu vahinko rajoittuisi kuitenkin vain tuotannon ja myynnin keskeytysaikaan kohdistuviin poistoihin.

66 Kantaja vetoaa lisäksi riidanalaisen päätöksen antamiseen liittyviin "muihin vahinkoihin". Kyse on ennen kaikkea tuottajan tavarantoimittajansa kanssa kaudelle 1997—2002 tekemän hankintasopimuksen irtisanomisesta tai täytäntöönpanon lykkääntymisestä aiheutuvista kuluista, ostajien kanssa tehtyjen sokerin ostosopimusten irtisanomisesta aiheutuvista kuluista ja niistä yrityksen ylläpitokuluista, joita aiheutuu lopullista päätöstä odotettaessa, kuten vuokrista, korjauskuluista ja palkoista, ja jotka ovat 11 415 ecua kuukaudessa.

67 Kantaja on välitoimista päättävän tuomarin suullisessa käsittelyssä esittämään kysymykseen antamassaan vastauksessa vahvistanut, että sokerintuotannon mahdolliseen uudelleen aloittamiseen liittyvät ongelmat ovat luonteeltaan yksinomaan käytännön ongelmia.

68 Kantaja on kuitenkin väittänyt, että tähän voi liittyä oikeudellinen ongelma eli se, että neuvosto saattaa tehdä päätöksen, jolla se muuttaa asiaa koskevaa säännöstöä tarkistaessaan MMA-päätöstään, jonka voimassaoloaika päättyy viimeistään 1.3.2000.

69 Koska tämä on kuitenkin pelkkä olettamus, joka perustuu tuleviin ja epävarmoihin tapahtumiin, ei ole perusteltua myöntää välitoimia tästä hetkestä lähtien.

70 Edellä oleva huomioon ottaen on todettava, että vahinko, jonka on väitetty syntyvän, voidaan pääsääntöisesti ilmaista numeroin, joten se voidaan tarpeen vaatiessa myöhemmin korvata, jos kantaja voittaa pääasian.

71 Oikeuskäytännön mukaan puhdasta varallisuusvahinkoa ei poikkeuksellisia tilanteita lukuun ottamatta voida pitää korjaamattomana, koska vahinko voidaan myöhemmin korvata (ks. mm. asia C-213/91 R, Abertal ym. v. komissio, määräys 18.10.1991, Kok. 1991, s. I-5109, 24 kohta).

72 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan poikkeuksellisten olosuhteiden voidaan katsoa olevan olemassa silloin, kun hakija ilman pyydettyä välitointa joutuisi tilanteeseen, joka saattaisi uhata sen olemassaoloa tai muuttaa korjaamattomasti sen markkinaosuutta (asia T-168/95 R, Eridania ym. v. neuvosto, määräys 7.11.1995, Kok. 1995, s. II-2817, 42 kohta).

73 Yrityksen taloudellisen toiminnan jatkumisen osalta kantaja toteaa, että riidanalaisen päätöksen soveltaminen johti välittömästi kantajan liiketoiminnan lakkauttamiseen ja yrityksen täydelliseen sulkemiseen. Kantajan mukaan sen työntekijät ovat jo jättäneet tehtaan, koneet on seisautettu ja siirretty varastoon ("mothballed"), ja hankinta- ja myyntisopimusten täytäntöönpano on väliaikaisesti keskeytetty.

74 Kantaja väittää, että se saattaa joutua jättämään konkurssihakemuksen, ja jos välitoimihakemus hylätään, yritys saatetaan asettaa konkurssiin hakemuksen hylkäämistä koskevan määräyksen antamista seuraavina viikkoina.

75 Kantaja ei kuitenkaan ole esittänyt näyttöä viimeksi selostetun väitteen paikkansapitävyydestä. Sen enempää asiakirja-aineistossa kuin hädin tuskin viikkoa ennen istuntoa esitetyissä asiakirjoissakaan — joita ei sitä paitsi ole otettu huomioon, koska kantaja ei ole perustellut, miksi ne on esitetty näin myöhään — ei ole sellaista riittävää selvitystä kantajan varallisuusasemasta, jonka perusteella välitoimista

päättävä tuomari voisi arvioida, mikä on kantajan taloudellinen tilanne ja onko todellakin syytä uskoa, että jollei välitoimia myönnetä, kantaja ei voisi selvitä siihen saakka kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee pääasian.

76 Kantaja on lisäksi laiminlyönyt esittää tietoja yrityksensä kannattavuudesta ja erityisesti selvittää, mikä on se vuotuinen sokerimäärä, joka olisi ehdottoman välttämätön sen olemassaolon takaamiseksi pääasian ratkaisemiseen saakka. Kantajan kirjelmissä oleva ilmoitus, jonka mukaan sen on voitava viedä 34 000 tonnia sokeria vuodessa säilyäkseen elinkelpoisena, on pelkkä väittämä, jonka paikkansapitävyyttä ei ole näytetty toteen ja jonka perusteella ei näin ollen voida tehdä mitään päätelmiä.

77 Tämän perusteella on todettava, ettei kantaja ole näyttänyt toteen, että se on vaarassa joutua konkurssiin, minkä osalta todistustaakka kuuluu kantajalle.

78 Vaikka kantaja asetettaisiinkin konkurssiin ennen kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee pääasian, on kuitenkin todettava, että lain nojalla tapahtuva yhtiön purkaminen ja näin ollen sen varojen pakkorealisointi aiheuttavat kantajan tämän hetkiseen tilanteeseen verrattuna ainoastaan lisää puhdasta varallisuusvahinkoa, joka voidaan myöhemmin korvata.

79 Kuten kantaja itsekin on todennut, riidanalaisen päätöksen soveltaminen on jo johtanut kantajan toiminnan tilapäiseen lakkauttamiseen ja yrityksen sulkemiseen, jolloin kantajan työntekijät on pakkolomautettu (ks. edellä 73 kohta). Sillä, että kantaja on lain nojalla mahdollisesti purettava, ei näissä olosuhteissa siis ole sellaisia sosioekonomisia vaikutuksia kuin markkinoilla vielä toimivan yrityksen sulkemisella, joiden välttämiseen välitointen myöntämisellä pyritään.

80 Kun otetaan huomioon tämän tapauksen varsin erityiset olosuhteet, välitoimista päättävä tuomari katsoo edellä 71 kohdassa mainitun oikeuskäytännön perusteella, että konkurssin uhka ei siinäkään tapauksessa, että se olisi näytetty toteen, tekisi pyydetyn täytäntöönpanon lykkäyksen myöntämistä perustelluksi.

81 Siitä esiin tuodusta uhasta, että kantajan markkinaosuus muuttuu korjaamattomasti, riittää kun todetaan, ettei kantaja ole esittänyt mitään sellaista selvitystä, jonka perusteella voitaisiin olettaa, ettei se voisi uudelleen löytää markkinoita yhteisössä ja saada takaisin markkinaosuuttaan, jos riidanalainen päätös kumotaan.

82 Edellä olevan perusteella on todettava, ettei kantaja ole näyttänyt toteen, että sille uhkaa aiheutua vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa.

83 Kiireellisyysedellytys ei siis täyty tässä tapauksessa.

84 Välitoimihakemus on siis hylättävä ilman että olisi tarpeen tutkia niitä muita väitteitä ja niiden perusteluja, joihin kantaja on vedonnut osoittaakseen, että sen pyytämä täytäntöönpanon lykkäys on perusteltu.

85 Samoista syistä, kuin mitä edellä on esitetty, on hylättävä myös kantajan täsmentämätön pyyntö, että määrättäisiin muista tarpeellisista välitoimista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on määrännyt seuraavaa:

1) Aruban hallitus hyväksytään väliintulijaksi välitoimimenettelyyn tukemaan kantajan vaatimuksia.

2) Välitoimihakemus hylätään.

3) Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

Annettiin Luxemburgissa 14 päivänä elokuuta 1998.

H. Jung — kirjaaja

B. Vesterdorf — presidentti